

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ В БАНКАХ

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ НОВАЦІЙ ЗАКОНОДАВСТВА ТА ВИМОГ НБУ З ПИТАНЬ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ У ВНУТРІШНІ ПРОЦЕСИ БАНКУ.

ПОСИЛЕННЯ РОЛІ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ

ОЦІНКА РИЗИК-ПРОФІЛЮ БАНКУ ТА ВИЗНАЧЕННЯ РИЗИК АПЕТИТУ В СФЕРІ ПВК/ФТ

ВЕРИФІКАЦІЯ КБВ

Відповідно до змін в законодавстві Банк оновив організаційну структуру системи протидії відмиванню коштів/фінансуванню тероризму(ПВК/ФТ)

Основними змінами в системі ПФК/ФТ

- ❖ **Посилення ролі Наглядовою Ради**
- ❖ **Створення нового документу - *Політика з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, яка визначає загальні принципи щодо дотримання Банком вимог законодавства ПВК/ФТ***
- ❖ **Визначення ризик-апетиту у сфері ПВК/ФТ**

Схематичне зображення трьох ліній захисту в сфері ПВК/ФТ

Наглядова Рада та Правління Банку

Наглядова Рада та Правління Банку не є частинами однієї з трьох ліній захисту, але несуть відповідальність за визначення цілей Банку, стратегій для досягнення цих цілей та визначення оптимальної організаційної структури для ролей та обов'язків, пов'язаних з ризиками ВК/ФТ та несуть основну відповідальність за діяльність першої, другої та третьої ліній захисту

Наглядова Рада Банку

- ❖ визначає та затверджує загальні принципи Банку з дотримання вимог законодавства України з питань ПВК/ФТ у вигляді Політики та доводить до відома правління та відповідального працівника Банку для її подальшого виконання;
- ❖ призначає Відповідального працівника Банку в порядку, визначеному установчими документами Банку та законодавством;
- ❖ розглядає результати оцінки ризик-профілю Банку з питань ВК/ФТ, затверджує відповідне рішення за результатами такого розгляду та доводить до відома Правління та Відповідального працівника Банку для його подальшого виконання;
- ❖ забезпечує постійний контроль відповідності Відповідального працівника Банку встановленим законодавством вимогам;
- ❖ виконує інші заходи відповідно до Статуту Банку, Положення про Наглядову Раду, рішень Загальних зборів.

Правління Банку

Правління Банку несе відповідальність за нагляд та ефективне впровадження Політики. Правління Банку відповідальне за:

- ❖ становлення відповідної «моделі керівництва», яка забезпечить приділення належної уваги питанням ПВК/ФТ, достатність персоналу та ресурсів, а також доведення до персоналу Банку важливості дотримання вимог законодавства та Групи в сфері ПВК/ФТ;
- ❖ забезпечення наявності ефективних контролів з метою управління ризиками ВК/ФТ;
- ❖ вжиття всіх необхідних заходів щодо ефективного впровадження Політики;
- ❖ обов'язковий періодичний перегляд контролів за дотриманням вимог законодавства та Групи в сфері ПВК/ФТ з метою встановлення їх ефективності та, за необхідності, прийняття рішення щодо їх оновлення;
- ❖ витребування та отримання від Керівництва Банку регулярних звітів стосовно впровадження Політики та проведення незалежних перевірок;
- ❖ обізнаність щодо питань дотримання вимог законодавства та Групи в сфері ПВК/ФТ та відповідних коригуючих заходів, прийнятих Керівництвом Банку;
- ❖ інші заходи відповідно до Статуту Банку, Положення про Правління, рішень Загальних зборів.

Оцінка ризик-профілю банку у сфері ПВК/ФТ

Ризик-орієнтований підхід – основна ідея оновленого
Закону

Ризик-орієнтований підхід має ґрунтуватися на двоетапній оцінці ризиків та включати в себе:

- 1) оцінку ризик-профілю банку:
  - ❖ виявлення та оцінку ризиків ВК/ФТ, притаманних діяльності банку;
  - ❖ аналіз наявних заходів з управління ризиками ВК/ФТ для їх зниження (мінімізації);
  - ❖ визначення ризик-апетиту банку у сфері ПВК/ФТ (прийнятного для банку рівня ризику ВК/ФТ);
- 2) оцінку ризик-профілю клієнта

Щорічно за результатами роботи за рік (як правило, в лютому-березні) Банк проводить кампанію по оцінці ризик профілю. Оцінці на наявність ризику у сфері ПВК/ФТ підлягають всі процеси банку. Оцінка здійснюється на двох рівнях - спочатку власники процесів здійснюють самооцінку, а на другому етапі оцінку здійснюють визначені експерти (ДФМ). За результатами оцінки визначаються наявність відповідних контролів, та, за необхідності, розробляються заходи для зниження (мінімізації) ризиків.

Результати кампанії переоцінки ризик профілю звітуються Наглядовій Раді.

Визначення ризик-апетиту у сфері ПВК/ФТ

Банк визначає свій ризик-апетит в сфері ПВК/ФТ з метою досягнення його стратегічної цілі щодо нетерпимості до порушень та обережності щодо ризику та, водночас, Банк на безперервній основі застосовує ризик-орієнтований підхід та утримується від необґрунтованого застосування де-рискінгу

Визначення ризик-апетиту у сфері ПВК/ФТ здійснюється відповідно до Декларації схильності до ризиків, яка оновлюється та затверджується Наглядовою Радою щорічно.

Декларація визначає сукупну величину ризик-апетиту (схильності до ризиків) за всіма видами ризиків та окремо за кожним із ризиків, визначених наперед та в межах прийнятного рівня ризику. Вона включає якісні та кількісні показники. Декларація узгоджується із загальною стратегією Банку.

Декларація містить ключові показники, індикатори та ліміти, в тому числі у сфері ПВК/ФТ, які Банк вважає необхідними для визначення схильності до ризику.

Визначення ризик-апетиту у сфері ПВК/ФТ

Ключовими показниками у сфері ПВК/ФТ є наступні:

- ❖ Якість здійснення заходів належної перевірки (KYC)
- ❖ Частка клієнтів PEPs до кількості всіх клієнтів
- ❖ Частка клієнтів високого ризику до кількості всіх клієнтів
- ❖ Частка клієнтів щодо яких проінформовано СУО про підозрілі операції/діяльність до кількості активних клієнтів
- ❖ Частка сум операцій PEPs до загальної суми операцій проведених Банком
- ❖ Частка сум готівкових операцій від 400 тис. грн. до загальної суми операцій проведених Банком
- ❖ Частка сум операцій, пов'язаних з офшорними юрисдикціями, до загальної суми операцій проведених Банком

Допустимі максимальні рівні та ліміти кожного з показників визначаються Декларацією. Контроль основних індикаторів та лімітів і максимальних рівнів допустимого ризику здійснюється щоквартально. Щоквартальний Звіт про схильність до ризику затверджується Правлінням та Наглядовою Радою Банку.

Заборони щодо провадження окремих видів діяльності та/або залучення окремих типів клієнтів на обслуговування.

Банк застосовує стратегію управління ризиком ВК/ФТ, яка дозволяє запобігати будь-якій схильності до ризику, усуваючи його причину шляхом визначення категорій клієнтів, з якими Банк не підтримує ділових відносин, такими як:

- ❖ Клієнти, щодо яких наявні обґрунтовані підозри за результатами вивчення підозрілої діяльності клієнта, що така діяльність може бути фіктивною;
- ❖ Клієнти, щодо яких за результатами вивчення підозрілої діяльності клієнта є обґрунтовані підозри про здійснення ними операцій ВК/ФТ;
- ❖ Клієнти, щодо яких є підстави вважати що вони є компаніями-оболонками;
- ❖ Клієнти/їх власники/їх КБВ/представники включені в перелік терористів або інші переліки, які ведуться Банком з метою запобігання використанню його послуг для ВК/ФТ;
- ❖ Клієнти, проведення належної перевірки яких є неможливим або виникає сумнів стосовно того, що клієнт виступає від власного імені, або клієнт подав недостовірну інформацію/ інформацію з метою введення Банк в оману;
- ❖ Клієнти, які здійснюють схемні операції;
- ❖ Клієнти, які здійснюють виведення капіталу за межі України;
- ❖ Клієнти, які здійснюють господарську діяльність в зоні АТО;
- ❖ Клієнти, стосовно яких наявна інформація про діяння, що містить ознаки корупції;
- ❖ Клієнти/їх власники/їх КБВ/представники/контрагенти/установи, через які вони здійснюють передачу (отримання) активів, якщо їх резидентність (місце проживання/ перебування/ реєстрації) або їх операція пов'язана з наступними країнами/територіями: Куба, Іран, Північна Корея, Судан, Південний Судан, Сирія, Республіка Абхазія, Південна Осетія, Придністровська Молдавська Республіка, тимчасово окупована територія Автономної Республіки Крим та місто Севастополь;
- ❖ Клієнти/власники клієнтів, які займаються наступними видами діяльності (заборонені види діяльності клієнта для Банку):
  - виробництво зброї/ боєприпасів/ військових транспортних засобів;
  - трастові компанії;
  - ломбарди та інші подібні спеціалізовані кредитні установи, які надають фінансові кредити фізичним особам під значно високий відсоток;
  - організація азартних ігор;
  - професійні спортивні клуби;
  - політичні організації.

У виняткових випадках Голова Правління може прийняти рішення про встановлення (підтримання) ділових відносин з клієнтом, діяльність якого є забороненою для Банку, з подальшим затвердженням цього рішення на найближчому засіданні Наглядової Ради Банку.

Верифікація КБВ

ВЕРИФІКАЦІЯ - заходи, що вживаються Банком з метою перевірки (підтвердження) належності відповідній особі отриманих Банком ідентифікаційних даних **та/або з метою підтвердження даних, що дають змогу встановити кінцевих бенефіціарних власників чи їх відсутність**

Заходи, що вживаються для верифікації КБВ - заходи, що вживаються Банком для встановлення особи шляхом отримання її ідентифікаційних даних

Працівник банку, що здійснює встановлення ділових відносин з ЮО, зобов'язаний здійснити верифікацію КБВ - отримати документи/інформацію, що підтверджують дані про КБВ а саме: ПІБ, дата народження, країна постійного проживання, громадянство, міра впливу.

Верифікація КБВ

* Перелік інших надійних джерел:

- Глобальні бази даних, які агрегують дані із офіційних реєстрів різних юрисдикцій або верифікують наповнення бази даних офіційних документів осіб, інформація про яких розміщена в базі (наприклад, Lexis Nexis, DnB, Orbis, Kuckr, SWIFT KYC Registry, Bankers Almanac тощо);
- Звіти до державних органів із зазначеною відсотковою часткою (наприклад, звіт Комісії з цінних паперів і бірж США);
- Веб-сайт уряду чи державного/іноземного фінансового регулятора;

<https://youcontrol.com.ua/>

<https://opendatabot.ua/>

<https://clarity-project.info/>

<https://pep.org.ua/>

<https://declarations.com.ua/>

<https://ring.org.ua/>

<https://kis.nfp.gov.ua/>

Це можуть бути:

- ❖ Дані з установчих документів, трастового договору, договору про партнерство;
- ❖ Дані з офіційних протоколів зборів засновників (або затверджених нотаріусом, або завірених всіма КБВ);
- ❖ Дані отримані від інших банків Групи;
- ❖ Дані з офіційних сайтів компаній (при наявності відповідних даних);
- ❖ Дані з Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;
- ❖ Офіційні державні реєстри іноземних держав;
- ❖ Останній річний звіт з аудиторським висновком (включаючи консолідований звіт материнської компанії);
- ❖ Останній засвідчений річний звіт реєстратору компанії чи податковому органу (при наявності відповідних даних);
- ❖ Дані з інших надійних джерел *;
- ❖ Копії паспортів/ID карток КБВ, завірених власником або компанією (наприклад, за підписом вищого керівництва клієнта – президент, генеральний директор, виконавчий директор, фінансовий директор і т. д. на бланку компанії);
- ❖ Структура власності;
- ❖ Реєстр акціонерів.

Допускається підтвердження різних даних різними документами/джерелами інформації (комбіноване використання джерел).

Дякую за увагу